ОРДИХАНЕ ЩЭЛИЛ

ШЬЙЕР у ПОЕМ

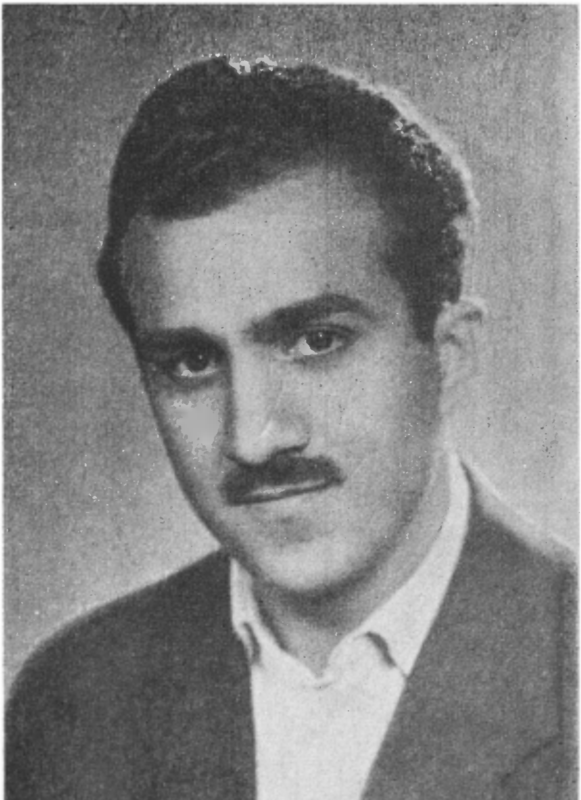

ОРДИХАНЕ ЩЭЛИЛ

ШЬЙЕР У ПОЕМ

Һайпетһрап
Ереван
1959

Əва бәрәвока ньвиск'аре щаhьли шӧрәт Ордихане Щәлили ә'wльнә.

Ве бәрәвокеда щикьринә шйеред wийә wәҭән-h'ьзийе, братийа щьмәта.öса жи дәрhәqа ә'длайеда ә'франдьнед лирикие, h'öб у h'ьзкьрьне.

ՕՐԴԻԽԱՆԵ ՋԱԼԻԼ ՋԱՍՄԻ

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՈՒ ՊՈԵՄՆԵՐ

(Քրդերեն)

Հայպետհրատ

Երևան 1959

ОРДИХАНЕ ДЖАЛИЛ ДЖАСМИ

СТИХОТВОРЕНИЯ И ПОЭМЫ

(На курдском языке)

Айпетрат

Ереван 1959

К'ЬЛАМЕ Ә'ДЛАЙЕ
У
WӘТ'АНҺЬЗИЙЕ

ПАРТИЙА КОМУНИСТА

Партийа, тӧ хәбәра һәрә бьльнд,
Рӧн у qәwата сьньфа гала,
Партийа, хәбәра ширьн у бьһа,
Ә'мьре хwәшбәхтие тӧ тини мәр'а.

Партийа, qал буи нава агьра,
Нава алава, т'ариqа дьне,
Партийа, тӧ зори, у дьһа qәwат,
Тӧ буи мәр'а кура бьратие.

Наве партийае бьһайә, ә'зиз,
Бьһайә мина ронайа ч'ә'ва,
Хәбәре партийае шйрьнә, ә'зиз,
Ширьнә бона ль һәр хәбатч'ийа.

Шәмал, шәwq дьди, тӧ тә'ва гәши,
Тӧ жь щьмаә'те qәwате һьлтини,
Партийа, тӧ бәхтий, партиа тӧ ә'мри,
Ронайа ч'ә'ве гала, гӧндиани.

Һəрт'ьм наве тə бьльндə һəрщи,
Т'амамйа дьне занə наве тə,
У кьнишка сор бь шькьле Ленин,
Дəлал хwəйдькьн əм сəр дьле хwə.

Əм ва дора тə сьх бəрəв буи,
Бəйраqа сорə ль дəсте мəда,
Сьфате Ленин дьч'урьсə сəр,
Мə дьби бь р'йа əмьре алт'ндар.

ӘМ ЩАҺЬЛЬН

Эм щаһьльн-хәмла дьне,
Гӧле зәмин, зиле бьһаре,
Әм щаһьльн, урт у умьд,
Әмьн мәрт'ал бәр ә'длайе.

Нәхшьк'аре wәт'ан әмьн,
Чекьрдаре wәт'ан әмьн,
Урт у пьсе wәт'ан әмьн,
Бәрга хьрабийе әм бьгрьн.

Ль мадане бьнә'рде кур,
Ль сәр бә'ре пел бекьдур,
Ль бәр куре агьре гәш,
Әм дьстьрен бь к'ӧбра хwәш.

Әм щаһьльн әшqа дьне,
Әм щәрк'арьн пешиа хьрабийе,
Әм бәргәнә бой һесьре де,
Әмьн Кәwе ә'длайе!

Бь фькьред дӧр' ль ве дьне,
Т'əмам щаһьле ве qӧр'не,
Нахwазьн шəр'е атӧмие
П'əрдə бьк'əвə бəр р'ое!

ƏМ НЬQЬТКЕ БАРАНЕ

Əм ньqьтке баране,
Гьhиштьнə р'у ə'рде,
Əм бунə ч'əм у кьшйан,
Диса т'əне əм нəман.

Əм жь чийа бəржер бун,
Бəржер бун, т'əви həв бун,
Бунə ч'əме гӧр' фəрат,
Бун окйанəк ль р'оhьлат.

Əм ав дьдьн ə'рд-хwəлйе,
Ə'мьр дьдьн т'абийате,
Ле ə'рнуси кəвсуди,
Бəргə кӧ бе чекьрьн,

Жь бəр зəрпе пеле мə,
Əwе ə'сə батмиш бьн.
Ле əw нинə нета мə,
Нета мə həр ньqьтке,

Xwəстьна мəйə р'у дьне,
Һ'əму шабьн бь р'ое,
У пеле мə бехəда,
Нəкьн щəнга хьрабийе.

Əм жь ч'ийа бəржер бун,
Бəржер бун т'əви һəв бун,
Бунə ч'əме гӧр' фəрат.
Бун окиан ль р'оһьлат.

ƏЗ ЖИ Р'АДЬБЬМ Т'ƏВҺƏВАЛЕ ХWƏ

Ль бəр к'əнəре ч'əме Невае,
К'идəре кӧ ч'əм дьк'шə бəрбь бə'ре,
Иро мəхлуԛəт һатӣə мезайе,
Дəрзи бавежий нак'əва ə'рде.

Жь алйе бə'ре баки сар те,
У пеле аве һəвр'а дьчьн тен,
Тə дьго пел жи говəнд гьртьнə,
Хӧшинйа хwəва бь дьл дьстьрен.

Дəнге щаһьла у пеле аве,
Һəвр'а йəк бунə, һəвр'а дьстьрен,
Минани зəнгьл дькьнə зьнгин
Т'əв һьжмəк'ари ль wана дьбьһен.

Əз жи радьбьм т'əв һəвал-һогьр,
Баԛəк кӧлилка хwəр'а һьлтиньм,
Дəст дьдьн дəст һəв бьльнд дьстрен,
У бəрб щьмə'те бь стран дьчьн.

Иро щаһьле т'эмамйа бажер,
Ва бәрәвбунә ль бәр ве бә'ре,
К'ьлам дьстьрен бона ә'длайе,
Кӧ әw кьлам бәлабә дьне.

Ль бәр кәнәре ч'әме Невае,
К'идәре кӧ ч'әм дьк'шә бәрбь бә'ре,
Иро мәхлуqәт һатйә мезәе,
Дәрзи бавежий, накәвь ә'рде.

БӘСТЕ КУБАНЕР'А ӘЗ ДӘРБАЗ ДЬБЬМ

Бәсте Кубанер'а әз дәрбаз дьбьм,
Т'әв зәвинә зәвиед гәньм,
Ба кӧ ледьхә зәви пел дьдьн,
Дьбежий qизьн, наз дьмьлмьльн.

У дьл дьбежьм бь хwәшбәхт бьжин
П'алед хәбатк'аре т'охьм р'әшин,
Бона хwәшбәхтйә у бона wәт'ин,
Wә бәст к'ьрйә бә'ред һешин.

Дәнге хәбатчйа сәда тәйрәда,
Те бьһистьне жь һәр чар алйа,
We бә'ра һешин дькьнә qужин,
Бь кәзара тьрактор у машин.

Бәсте Кубане әз кӧ дьнһер'ьм,
Чьqас мәзила кӧ qәт'әр дькьм,
Т'әв педа-педа зәвйед гәньмьн,
Мина пеле бә'ра дьмьлмьльн.

Бәсте Кубаненә хьзна һасьләте,
Бә'ра нанә әw бона дәwләте,
Эшq у хwәшбәхти жь һәбуне те
Киләра wәтәнә, әw бой щьмә'те.

МЬQАМЕД КӦРМАНЩИ

Əз кӧ дьбhем зьмане де,
Wəхта бəндəк бь əшq дьстре,
Щийе хwəда əз бəнд дьбьм,
Дьбьм машоqе wе к'елме:

К'ьлам у мьqаме кӧрманщи,
Ава зəлал, мьлəт сəркани,
Тенə стран жь к'урайа дьл,
Qəй дьбежи дьстрен бьлбьл

Т'ел бь т'ел жь qӧрна тен,
К'ьлам, мьqамед, əм дьбhен,
Т'ариq, ə'мьр у сəрhати
Сеwр'андйə млəт бь зен.

с. 1956
Ереван

ЧЬР'АНЬН

Чьр'аньн ч'әк у сильне ве һене,
Әw кер наен бона бәнде р'у дьне,
Чьр'анә шәр', чьр'аньн дә'w, хьрави,
Чьма бь хуне шьлбә хwәли?.

Әw кәсьне, кӧ дьнәлә ль мадана,
Гәрә кер бе бона ә'мьр у бәнда,
Ч'әк-сильне дьне, һәрчар qӧлба,
Гәрә бьнәлә к'ура ә'длайеда.

с. 1956
Ереван

МИЛИОНА WƏТ'АНҺЬЗ

Милиона wəт'əнһьз к'əтбун щəнге,
Жə'р вəдр'əшйан жь сильһед ль ə'рде,
Гӧллə дьбaрин мина баране,
Ле wəт'анһьз ньзаньн тьрсе у саwе.

Аза бу Ленинград жь фьтле эийе,
Азайиньза wи вəр'екьр һəта Бəрлине,
Һəма ль бəр кочка Р'айхстаге,
Сəре эийе һатə һьнщьр'андьне.

1107—2

КЪЛАМА АШЬQЕ КОР

Гöhдар бьн, бьбhен, бьбhен къьлама мьн,
Кал у пир, хорт у qиз, бьбhен дэнге мьн,
Гöhдар бьн, бьбhен, сэда сазе мьн,
Бона чь кор бум, корьн чэве мьн!

Шöхöле храв мьн qэбул нэдькьр,
Т'ö qул у бэндэ мьн бэртил нэдькьр,
Глйе р'аст, ширэт тэхсир нэдькьр,
Нете хwэ аза шьровэдькьр.

Әз хорт бум т'урэ сазбэндэки баш,
Дэнгбежэки э'йан бум, к'öбра мьн хаш,
Р'ожэке диwана мирда р'уньшти,
Бехоф мьн стра зöлма дькьр wи.

Бь hесьре зар'е т'и у бьрчи,
Бь we зэлулйа эhэли дьди,
Симе сазе мьн кьрьн лубини,
Мина wан бэнда дькьр зарини.

Мир кӧ бьһист къламa мьн готи,
Гази щəлат кьр wи мəлкəмоти,
Го, —р'ӧк ширьнə, бона тə хорти,
Йан кори тӧ ль дьне бьгəр'и?

Мьн го, —Мир, занине бумə һесир,
Р'онайа һəрд чə'ва накьм т'əхсир,
Нəбиньм дьне, чь кӧ дьqəwмьн,
Дьнеда тьшт т'ӧнə һаqа чəтьн.

Һəрдӧ чə'ве мьн мил кьрьн ль we,
Кор кьри, кори бəрдамə дьне,
Һəвте салимə, ə'мре мь бӧһӧри,
Бист сала т'əне дьнйа р'он мь ди.

У иро, кӧр'е мьн шьмə'та һазьр,
Р'ож у бəхте хwə шькьрдарьм,
Кори гьһиштьм əз ве qӧр'ьне,
Гӧһе мьн гьри у шине набһе.

Набһем зарина зар'е бьрчи,
Набһем нə'лине бəнде хəбатчи,
Иро əз дьбһем кламе шайе,
Чə'ва набиньм, ле дьле мьн дьбе,

Ко ә'мре наһа гöльстанә, ша,
Һәркәсә хайе нәлал к'әда хwә,
Ленин вехьстйә шәмдана р'ое,
Шкенандйә нире зöлме у зоре.

Жь тә'рие дәрхьстьн р'онайе,
Гәлә мьләт, бәнде р'у дьне,
Да wан азайи нöнöре бьратийе
Сеwранд wәт'ане мәйи Советийе.

с. 1958
Ленигрaд

МУСА ЩӘЛИЛР'А

Мерхасе Т'РСС, әwләде
щьмә'та тат'арар'а.

Мьн хwәнд бәрбанге ньвисаре тә,
Ньвиси жь кәла Моабите,
Бәр мьн сәкьни qьлафәте тә,
Т'ö, Муса Щәлил, кьзкьрйе щьмә'те!

Ньвисаре тә зәлальн, т'әмьз,
Мина wан канйед жь Әләгәзе,
Ль wьра к'ьвшә дьжмьне мәр'ьз,
Әw wәхте р'ае у wәхте бәзе.

Чәтьнә кәла бона мерхаса,
От'ахә тәнгьн, диwарә бәр wан,
Бәр һәр дәрики мәр'ики нә'сә,
Qьрмә у агьр, qамчийә дәст wан.

Ва бәр ч'ә'ве мьн те дәрбаз дьбә,
Әw дәqе гьран, дәqе щьзайе,
Кӧ пәй wе йәке тә ишьq дьда,
У дьньвиси шйере азайе.

с 1957
Ереван

ЛИРИКА

ЌӦБА ДЬЛЕ МЬН

Ќӧба дьле мьн, тӧ дота кӧрда,
Жь берийе дьһатий, тə хəбəр нəда,
Мьн кӧ тə ньһери, əз бумə сьндйан,
Гəнди һорий, һори нав исан.

Ќӧба дьле мьн, тӧ дота чйаи,
Мьн гӧман һəйə, кӧ бьвə шайи,
Говəндеда бьлизьн əз тӧ гəвайи,
Мьра хəбəрди тӧ һеди-һеди.

Дота кӧрда, тӧ һӧсьлщəмал,
Бой мьн тӧ рои нури, нур, шəмал,
Назьк, щьндий бь аqьл, кəмал,
Ќӧба мьн, тӧи, тӧ дота дəлал!

Пьрсəке бежə, дəнге тə бьбьһем?
Бь соз гӧман бьм хазгини əз бем,
Тӧ, дота кӧрда, тӧ дəлалйа мьн,
Пьрсəке бежə, созəки бьдə мьн.

Тӧ чь кәр' буи у хәбәр нади,
Тә бьһист дьле мьнда чь дсеwьри,
Тӧ дьбежи агьр жь дьле мьн бари?
Мина кьнарәке тӧ чь сӧр буи.

Һәрге кьзнаки бе,—Мьн дурк'әвә,
Жь тә кьзнакьм, дури мьн һәр'ә,
К'ӧба дьле мьн, тӧ дота к'ӧрда,
Рӧh у ә'мре мьн һор'ийа р'у ә'рда.

Т'ӧ хәбәр нади у мьн нанһер'и,
Дьбә жь кӧбе тӧ зар лал буи,
Йан нахази кӧ мьн бьнһер'и
Пьрсәке бежә тӧ чь сәкьни?

КӘВЬР ҠӘЛИЙА, ГӦЛ ЖЕ ГЬҺИШТ

Бәр коне wә агьр дадан,
Агьр дадан, алав гӧрбу.
Ситьл анин гьран-гьран,
Әз ньзаньм теда чьбу?

Бәр коне wә говәнд гьртьн,
Говәнд дьһа гьран дьбу,
Qиз, бук т'әмам нәрм дьлистьн,
Сәрговәнди жьнәк бьрьнщи бу.

Тӧ мәлул буи бьн һерате,
Дьниа мьжбу, тә'в qьмьли,
Дәлалиа мьн, гьрие мьн те,
Фә'м нәдькьр мьн т'ӧ гьли.

Де-баве тә нәбә бь зор,
Дәсте тә гьртьн данә чәрчи,

Шəравхӧри позе wи сор,
Чʼəвəк wи кор, шаши-шьнди?

Əм сəкьнин пешбəри һəв,
Чʼəʼве дьла һəв ньһерʼи,
Мьн тəрʼа гот,— wəрə бьрʼəв,
Тə гӧт,— набə, рʼейə дьрʼи.

Мə кəзьнге дьла рʼаһьшт,
Ньзам жь һӧба мьн у тə бу,
Кəвьр кəлиа, гӧл же гьһишт,
Ле бəлге wе рʼəнге зəр бу.

ГЬРИЙЕ САЗ

Qизка дəлал, чь р'уньшти тӧ мəлул,
У сазе хwə тə данйə жь x̣wə дур,
Дьфькьри, бəнгз хwəш наби тӧ дəг'ул,
Бежə, дьбə нӧбер'а тӧ буйи qул?

Бежə, чьйə нет-мəрəма дьле тə?
Һəрге зə'фə, п'ьр' гьранə дəрде тə,
Бьра бежə, бьлубинə сазе тə,
Əwе бежə, wе р'аст бежə т'əмами,
Бой чь бəдəw, тӧ мəлул дьфькьри?

Wе саз һьлда у саз да бəр синге хwə,
Сəр саз кəжанд т'ьлйед назькə шушə,
Бу зьнгина симед саз дəст назьке,
Əз бесəwда чум р'уньштьм к'еләке.

Сим зар һатьн у сима wьр хəбəрда,
Кӧ дьлк'əтйе назьке т'ӧнə р'у ə'рда,

Һесьр бари, жь ч'ә'вед рәшә тә'ри,
Мьн го,—бәсә назьк, бәсә бьнә'ли".

Әw зьвьр'и у авр'әкә туж да мьн,
Го,— пәй ӄӧба хwәр'а нькарьм нәзарьм,
Мьн дур к'әвә, тӧ мьн т'әне бьһелә,
Сазе мьн һе wе зә'ф ӧса бьнәлә!

с. 1958
Ленинград

ҺОРИЙА ЩЬННӘТЕ

Паизә, дәрәнг, шьли-шьлоп'ә,
Ҟолька мьнда баран дьлопә,
Бае һарбуйи баране дьбьр'ә,
У бь р'әqә-р'әq дәргә дьк'ӧтә.

Р'адьбьм дьчьм бәр дәрге дарин,
Дьбиньм дурва qизәкә нарин,
Р'уньштиә т'әне бьн ә'змане шин,
Ах, чьqас к'аwә әw qиза зәрин!

Синәма мьнә, дәлалйа мьнә,
Әwе бәрбанге һе к'оч баркьрйә,
Ньһа жи т'әне шуна wape хwә,
Руньшти мәлул у фькра дькә.

Бь т'ьлие мумин әwе хәбәрда,
Паше к'офийа хwә бь дьл гьреда,

Гöhаре зерин кьрә гöhе xwә,
У шьрке зьрав бь зьнгин бәрда.

П'ехарнуке we зеркьлдаинә,
У льбасе ле пьлте спинә,
Сурәте we сор, мина тә'ва hан,
Һьм мьн гәрм дькә, hьм сәрме тинә.

Дьhа т'абнакьм у сәбьрнакьм,
Дькьм бьбәзьм әз we р'амусьм,
Газикьм щәм xwә, пер'а хәбәрдьм,
Һöба дьле xwә т'әв жер'а бежьм.

Әзе гьликьм т'әв йәко-йәко,
Бьра бьзанбә hәма жь иро,
Кö же һьздькьм, бой we дин дьбьм,
У р'әhәтийа xwә т'ö дәра набиньм.

Ле әз ньзаньм, чьр'а дьл накьм,
Дьбә жь qиза дьhа шәрм дькьм,
На әw нә qизә, әw нә мьридә,
Әw жь ә'змана бона мьн hатийә.

Әwe жь ә’змин һӧб хwәр’а анийә
Тиренща тә’ве, стәйркайә ле,
Әwe жь ә’змин назькти анийә,
У хwә аландйә тиренща һиве.

с. 1957
Ереван

1107—3

ЭВАР БУ

Эвар бу, бина бе дьһат,
Бьниа гöндда чəмəкə фəрат,
Хöлə-хöла чем, дəнге тəйрəда,
Дьбу һавьжйа дьле һəр бəнда.

Һиве бь шəwqa хwəйə зəрини,
Һəмез кьрьбу дьнйа рəнгин,
Чəм дьбьрьqн, кəмбəра зивин,
Зəви пел дьда, дьһатə зиwин.

Дö qəрету һатьнə хöйан,
Əw дьлкəтибун һивева э'йан,
У ба дьлист бь поре wан,
Ба у һиве һəрдö радмусан.

Һəрдö руньштьн бəр дарэке,
У һəв дьнһерин эвине кöбе,
Хöлина чем бу, дькшйа ль we,
Qəй тə дьго чəм кöба wан дьстьре,

Хӧнав дьбьрьqи ль сәр һешинайе,
Жь байе һеньк дьһатьн харе,
Һәрдӧ т'ер нәдьбун жь ньһер'андьне,
Лев дьр'щьфин жь р'амусане.

Һиве бь шәwqа хwә зәрин,
Һәмез кьрьбу дьнйа р'әнгин,
Ч'әм дьбьрqи, к'әмбәра зивин,
Зәвийе пел дьда дькьрә хӧшин.

ԚИЗА КӦРМАНЩ

Тӧ ԛиза кӧрманщ, тӧ ԛиза ширьн,
Мьн иро тӧ дити ферма колхозе,
Дьле мьн рабу, шабу дьле мьн,
Чахе тә дьбьр бәрха бәр к'озе.

Дере р'әнг-р'әнги, т'әмәзйа р'иши,
Дьшәwьтинә дьле һәмушка,
Нава хәбате тӧ чьԛас гәши,
Тӧ ԛиза кӧрманщ, дәлалйа гьшка.

Тӧ пәй хәбате дьчи хwәндьне,
Ва бьн мьле тә к'ьт'ебе т'әзә,
Дәрса һиндьбн бь зьмане де,
Паше дьхуни мәр'а "Рйа т'әзә".

Нава хәвате, нава һинбуне,
Тӧ һәрт'ьм пеший у пеш дьмини,
У ԛәт т'ер наби тӧ жь занбуне,
Дәст тини хwәр'а чь кӧ дьхwази.

с 1955
Ереван

ЩОТК'АРО

Щотк'аро, һәй щотк'аро,
Бәр коне мә тӧ wәро,
Кони р'әщә, сә бәро,
Сәи һарә, нәмьсо!

Wәрә щотк'ар, зу wәрә,
Дәw дьк'ьлен к'иләре,
К'адә сор бу тәндуре,
Тое зәрин бәр пире!

Гошт ԛәландийә сорбьсор,
Де дьгәр'ә дорбьдор,
Щинар бьвә гор'бьгор',
Готийә шие гоште сор.

Р'о ԛӧльби пьшт т'опе,
Баве мьне ньһа бе,
Хwәзьл щавәк мьнр'а бе—
Бав әгләйә, сьбе те.

Wәрә щоткʼар, зу wәрә,
Кони рʼәшә бир, бәрә,
Wәхта шәве һив дәре,
Бәр коне мә тӧ wәре!

Әзе бьдьм гӧлие зәр,
Һәрге мери нә нәзәр,
Шабә хwәрʼа, щоткʼаро,
Мере чейи, qәмәро!

Бина хwәлие ба тинә,
Дәнге щоткʼара тинә,
Нәбә wьра әw тʼинә,
Гәрма иро wәй кʼинә?...

Щоткʼар, һьлдә qәwате,
Тьщт нагижә хәвате,
Зәвие зәрбә сала те,
Бьвә нане дәʼwате!

с. 1956
Ереван

Р'ƏХ НЕВАЕ

Эварə һеса, эварə ба те,
Рəх Неваемə, дəнг же нае,
Дьк'шə һеса, дькшə һеди,
Мина к'əмбəрəкə зив кьлдаи.

Дьфькьрьм əз у ч'əм дьнһер'ьм,
Дьнһер'ьм əз у же т'ер набьм,
Шəwqа һиве бьрqе дьдə wе,
Нав аведа һив те хӧйане.

Кəлкəкə бьч'ук wеда һеди те,
У дьшкенə нəйнька аве,
У һиве дькə əw кəзар п'əрчə,
Һеди-һеди жь wьр дьбӧһӧрə.

Нəйнка аве һеса дьщəбьрə,
Кəред һиве щар дьн һəв дьгрə,
Щəwqа һиве бьрqе дьдə wе,
Нав аведа һив те хӧйане.

Ч'əме Невае һеса дьк'шə,
Дəнгəки назьк жь кəлке те,
К'ьлама ə'мре шайə дьстьре,
Qнзəкə урьс ль сəр кəльке.

Wи дəнгира те дəнге сазбəндйе,
Хортə кəлкеда ледьхə гармоне.
Бь нəрм дьк'шə ч'əме Невае,
Əw дəнга дьбə дур бае эваре.

Эварə һеса, эварə, ба те,
Р'əх Неваемə ль Ленинграде.
Бь наз дьк'шə ч'əме Невае,
Qəй дьбежи һивə дьлк'əтйе we.

с. 1958
Ленинград

ФЬРТОНƏ ЛЬ СƏР БƏ’РЕ

Пеле бə’ре һəв чун у һатьн,
Жь бае гӧр' ль һəв дьк'əтьн,
У бәрә-бәрә пел гьһиштьн һəв,
Һӧщум дькьр бь гӧр' у гəф.

Пьриск дьпəкйан жь бəр пела,
Wəхта һəв дьхьст wан бьк'əла,
Хӧшин бу, чужин у чьр'чин бу wе,
Пел дин бьбун, к'əтьбун щəнге.

У бәрә-бәрә элк'ане бə’ре,
Дьлəзандьн бəрб к'əнаре wе,
Дьһатьн незик, пашда дьзвьр'ин,
Минани деwе һевьлмишə дин.

У ль сəр бə’ре wа бу фьртонə,
Элк'ане бə’ре динбуи р'абунə,

Бь ҷужин һеwьрзә, кәндала дьхә,
Qәй дьвежи кәндал бәрва дьрәвә.

Щар дьн һерс буи пашда дьчьн,
Бәрб wан пела тен һе пелед мәзьн,
Дьхазн рабн бьгһижьн рое,
Нав пеле хwәда һурхwаш бькьн we.

Фьртонәйә ль сәр руйе бә'ре,
Пел бьльнд дьбьн, ҷужин бә'ре те,
Бәрб рое бьльнд дьбьн гӧр' у гәф,
Сәр һәвда дьшкен, нәрмьк дьбьн к'әф.

Жь һеwьрзе у ҷужина бә'ре,
Жь саw у тьрса бенсаф фьртоне,
Баге к'әнәра т'әв дьләрьзин,
Жь дәрпе пела зьнар дьрьщьфин.

Ле ро дькәнйа ль ру ә'змин,
Кәмез дьк'ьр пел бь п'әнще зәрин,
Әw пеле гәф у гӧр', һарә дин
Чьҷа жи динбьн, нагижьн ә'змин.

с. 1958
Ленинград

МЕЩЕ ЛЕНИНГРАДЕ

Дәрбаз дьбьм әз нав мешәр'а,
Меше сьх у щиа ч'ьмч'ьмә,
Жь ба һәв дьк'әвьн ч'ьqe дар'а,
Меше Ләнинграде сьпьндар бинә.

Дәрбаз дьбьм әз нава мешәр'а,
Сорә ә'рд хали, qәй дьбежи хунә,
Бәр һәр дарәке wәт'анкьза
Бона ве р'оже хуна хwә р'етьнә.

У мешә буйә мәрт'ал бой wана,
Гöлла qöлкьрйә синге wан дара,
Ль синге wан жи вәбунә бьрин,
Ле әw к'öбарьн р'ожа ироин.

Wәхте бакоза шәр'е гьранда,
Әкьлие Ләнинграде wан сильһ һьлда,
Бещи у беwар шәва шәвәдәр
Нав мешәдабун бь дьле кәдәр.

Бәр ч'ә'ва дьдитьн ферьзед к'әтн,
Сингед баг'ед бьриндар qәльши,
Дьле wанда агьр дьшхӧли,
Дәргед мьрьне дьк'ӧтан мерани.

К'е занә, дьбә һәма ль вьра,
Ль бәр ве баг'е, кӧ әз сәкьнимә,
Хуна хwә р'етийә ә'гитәки, бьра,
Бьн сйа ве даре әw һеса дьбә.

Нә әw жи щаһьл буйә мина мә,
Чьqа нет-мәрәм дьлда һәбунә,
Ә'мр у азайи әwи кьзк'ьрйә
Бона мә, wәт'ән, р'ӧке хwә дайә.

Әw баг'е, кӧ к'ӧбар сәкьнинә,
Wан кьрйә нә'лин, дәwса һесьра,
Сәба wан ә'гите, кӧ вьра к'әтьнә,
Мәлул у һеди бәлг wәшандьнә.

Дербаз дьбьм әз нава мешәр'а,
Меше сьх у щийа ч'ьмч'ьмә,
К'ӧбар сәкнинә у чьпьхинә һәв,
Әw р'ожед чәтьн qәй дьбей нәдитнә.

с. 1958
Ленинград

ГӦЛА СӨР

Гӧле чьqа тӧ бинхwәши,
Тӧ бәлг сори, бәдәw ʿнәхши,
Ќӧб мӧнбәта бьлбьлайи,
К'аса дәсте шаирайи.

Мьн тӧ хwәр'а кьри дилбәр,
Йәк ќәбанд наве тә да сәр,
Тӧ у гӧла мьн бәр бина мьн,
Мьр'а т'ӧнә мьрьн к'әсәр.

Гӧла сор, дьле хwә нәкә,
Ќӧб ќьзкьрьн жи ә'мрәкә,
Мьск маwәре беп'ар нәкә,
Лӧт'ве ширин мьн кем нәкә.

Зани ќӧба мьн гәләкә,
К'е кӧ тә йар ќәсав дькә,
Бәнгзәмиши йаре дькә,
Мьск маwәре же кем накә.

ЗОЗАН

Ль зозана баран бари,
Ә'wре гьран кьрьн тари,
Бу чъм-чъмә, ә'рд шинаи,
К'әләш лаwке мьн һат сйари.

Һе бәрбанг бу, гӧр' бу баран,
Лейи дькшйа бьнйа кона,
Гәдә лаwке мьн кӧба дьла,
Щә'ну дажот бь зәнгуйа.

Щә'нйа лаwке мьн т'ор' алави,
Бьнйа конда әw шьмьти,
Феза кон бум, мьн кӧ әw ди,
Мьн кьр ахин, дьле мьн шәwьти.

Мьн кьр щида бәрбьр' һәр'ьм,
Щар дьн мьн го: „Һәзар шәрм мьн,

Дьбә бьбиньн го̆нди у щинар,
Йан жи сәкьн хайи, хо̆дан“.

Ќо̆б у дьле мьн бәр һәв надьн,
Һесьр жь ч'ә'ве мьн дьбарьн.
Дурва лаwке хwә дьнһерьм,
Дькьм аwа ле пьрс бькьм:

Т'о̆ дәра тә qә нә эшйа?
Әw бу хәм дьле мьда,
К'әләш лаwке мьн һеди р'абу,
Сйар бу щардьн, wе р'еда чу.

ЗƏРИ

Зəри домама мьн к'аwə,
К'аwə мина кəскəсоре,
Зəри домама мьн к'аwə,
Мори, мьрщанə гəрдəне.

Зəри домама мьн радьбə,
Сьбе шəбəqе мал дəр те,
Əw дəнг qиз у бука дькə,
У дьчьнə сəр хəбате.

Ах, дəлала мьн ве дəqе,
Дьхазьм т'əв бае сьбе,
Бем у мина мьнмьнике,
Р'амусьм хала гəрдəне.

ӘЗ БӘНГИМӘ

Әз бәнгимә, әз бәнгимә,
Әз бәнгимә сәр Зәлихе,
Әз бәнгимә, әз бәнгимә
Qиз мьнукә мина бәрхе.

Тӧ ч'ә'в р'әше, гәрдән тәйре,
Назьк, зьрав, qалч'ич'әке,
Xwә бь qәрqаш мина бәрфе,
Дьл кәвьре, кәвьр нашке?

Ч'ьвика сьбе wитә-wитә,
Дьле агьр һатьм бал тә,
Баран дьһат, ба дьлиланд,
Һесьре дьле мьн дьлубанд.

Әз бәнгимә, әз бәнгимә,
Әз бәнгимә сәр Зәлихе,
Әз бәнгимә, әз бәнгимә,
Дьл кәвьре, кәвьр нашке!

ИРО МЬН ДӘЛАЛӘК ДИТ

Иро мьн дәлаләк дит,
Дәлал т'әр'ланәк дит,
Ч'ьра у шамдәнәк дит.

П'ор'е сери кöришки бу,
Лева нарин к'аг'әти бу,
Ә'йни Дилбәра Фәqи бу.

Мьн сәлама ширьн дае,
Бум мöнташ, һатьмә р'ае,
Әз һьнгавтьм ч'ә'в бьруйе we.

Гәрдәна зәр, мьрщан мори,
Бәни бьшкож, qöбьл дори.
Әз мöнт'аш мам р'о бьһöри.

ՔИЗӘК ҺӘБУ ГӦНДЕ МӘДА

Քизәк һәбу гӧнде мәда,
Р'оке рабу п'әйе xwәда,
Нәйник һьлда, гӧли бада,
Кьлкьлч'ика ч'ә'ва кьлда.

К'офи харкьр сәр щенике,
Зер'е зәр жи бәр ә'нинге,
Си у се кәзи сәр намьла,
Кьр xwә бькә нава дьла.

Эләк щальк сәр xwә сазанд,
Мәйдана гӧнд әwе ләзанд,
Мори-мьрщан сәр нәqьщи,
Дьле хорта сәр һәр'ьши.

WƏRƏ, WƏRƏ

Зьвьстанə, дəрва байə,
Дəрва сöр'ə у сəрмайə,
Qиза дəлал, тö нəгəр'ə,
Жь сöр' сəрме ит'бар т'öнə.

Дьле мьда агьр həйə,
Wəрə бьсəк тö бəр агьр,
Wəрə, wəрə, wəрə гəрмбə,
Агьре дьле мьн we he гöр'бə.

с. 1954
Ереван

*
* *

Мьн рожәке нава зәвийе
Дит wәки тӧ дьхәбьти,
Кәвьре wьр бәрәв дьки
Wәки исал тӧ дәрбдарби.

Һьзкьрйе тә wайә дурә,
Сәр комбайне дьхәбьтә,
Әwи исал qьраркьрйә,
Хәбатеда тьме пешбә.

Паиз wә бе, ль гӧнде wә
Дәф у зӧрнә, дә'wата wә
Һуне ә'мьрда гӧл вәбьн,
У бьгһижьн мьразе хwә.

Дә бьхьбьт дьһа qәwат,
Бь т'әваи бькьн хәват,
Хәвата wә бьра пеш бә,
Мьразе wә бьра һәв бә.

с. 1954
Ереван

БЬН ӘЗМАНЕ ШИН

Бьн ә'змане шин
Сәре чйа бьм,
Баран, бае дин
Тьм мьн меван бьн.

Шӧхӧле хьравйе
Тӧщар т'әв нәбьм,
Мал у һәбуне
Әз тьма нәбьм.

Wәхта кӧ бьмрьм,
Әз бем биранин,
Һӧрмәт наве мьн
Тьме бе дайин.

*
* *

Ələgəze, Ələgəze,
Mина бука гöл гəвəзе,
Т'əмам гöльн, ч'ич'əк фезе,
Кание ав хwəш дьк'шьн р'езе.

ТƏ ƏЗ ҠƏЛАНДЬМ

Орт'а мə һəрдӧа ч'йа у зьнарə,
Əм жь һəв дурьн, сəр мə ə'зманə,
Тəйр ту дьбежьн кӧ зарə-зарə',
Кӧ кəԝа гозəл ԛӧдӧм нəмайə.

Дьхазьм иро ве шəвəр'əше,
Бьфьр'м ə'змин у бəрбь тə əз бем,
Тə əз ҡəландьм, ах, ч'ə'вəрəше!
Бежə, чь бькьм, чаԝа бəрбь тə бем?

с. 1957
Ереван

ГӦЛ САЗ У ШƏРАВ

Гӧла бинхwəш, тӧ бина хwə кем нəкə,
Сəр паиза хəмла хwə ӧнда нəкə,
Сал дондзə мəh ə'мьр щəм мьн йəкə,

Тə кьз дькьм, дьле мьдани гӧла нар,
Сазе мьн дəст мьнда дькə зарə-зар,
Жь сəда wи салə щəм мьн бьhар.

Дəлала мьн, т'ьме бира мьдани,
Тӧ ч'ьраи, кӧба тə мьр'а кани,
Мьн həрд дəста т'асə шəрав hьлани,

Əзе вəхӧм ə'шqи тə, тӧ ньзани,
Тӧ кӧба мьн, гӧла мьн, сазе мьни,
Тӧ кӧ сəрхаш мьн бьбини кӧба мьн,
Дьбə бежи тӧ сəрхаши, чи мьр'ани.

с. 1956
Ереван

СӘР ПАИЗ БУ

Сәр паиз бу, сьбә бу зу,
Хелйа тә'рийе бәрәв дьбу,
Авйа сьбе ль сәр гӧла,
Дьбьрьqи мина дӧр'а.

Р'о кӧ дәрк'әт нур гәшкьр,
Ә'мр у т'әбйат кьшйар кьр,
Байе нәрмьк кәжандьн гӧл,
Гӧла баранд һесьред дӧр'.

Кӧ бу нивро, тә'ве qьжьланд,
Ба жи зиз бу у гӧл луранд,
Жь гӧлед маwәр бәлг анин хар,
Гӧл бун чьрпи, ман бе сьт'ар.

Т'ор'ьна мьн, фькра нәкә!
Зани ә'мр жи баһарәкә.
Йазьх мәе тӧ wан гӧла,
Чьqа бьһар wе бен һәла.

с. 1955
'гйае Әләгәзе

ХӘWНЕДА

Хәwнеда тӧ дәлал,
Мьн ди щәм мьн сәкьни,
Дьк'шйа щәwа зәлал,
Тӧ ша дьби, нак'әни.

Мьн кӧ ч'ә'ве хwә вәкьр,
Иди мьн тӧ нәдити,
Дьбә кӧ зу кьшйар бум,
Ләма жь мьн хәйдии.

с. 1957
Ереван

ҺАВИНƏ

Р'ое нура хwə гəш кьрйə,
Гəрмə, тə'в дьqжлинə,
Феки у р'əз гьһиштьнə
Ньһа гəрмə, һавинə.

Гьһиштьнə тьрие ч'ə'в шəрав,
Сев сор бунə р'əнге алав,
Ч'ьqле баг'а даньзьлинə,
Ньһа гəрмə, һавинə.

Дурва зəр дькə бə'ра əк'ьн,
У һелə-һел qужинə,
Һəркəс бь дьл-щə'д дьхəбьтə,
Ньһа гəрмə, һавинə.

Т'оп дькьн əк'ьн, р'əз у феки,
Жќь гəрме qəмəр бунə,

Бь дьл шайә һәр хәбатчи,
Ньһа гәрмә, һавинә.

Ӄаслəта пьр, һәбуна пьр,
Мәрйарa һӧрмəте тинә,
Әкʼн у рәз кӧ дьгӏһинә,
Әw wә'де хwәш, һавинә.

АХ, ЭЛК'АНЕ ДЬЛЕ МЬН

Ах элк'ане дьле мьн-
Мина элк'ане бә'ра,
Һәв дьчьн тен пел дьдьн,
Кӧ бир тиньм әз ԝьра
Кӧ бир тиньм ԝи йери,
К'ӧ, кӧ щара пешьн
Мьн тӧ дити, тә ньһери

Тә го,—брине мьн дешьн,
Һеди, мьн нәкәжинә,
Дьбини, пешда те дьжьмьн,
Һәр'ә, пашда нәминә.

Ԝә'дә һат, шәр' сәкьни,
Әз, тӧ р'асти һәв һатьн,
Диса мә сьфәте һәв ди,
Бир анин р'оже чәтьн.

Бона wəт'əн мьн у тə
Мə дəст дабу дəсте һəв,
У милионе мина мə
Wəт'əн кьзбун, шəр'кьр т'əв.

БЬҺАРӘ, БЬҺАР, БИНА ГӦЛА ТЕ

Бьһарә, бьһар, бина гӧла те,
Дьния кьшйар бә, букәк wеда те,
Бук хәмьлийә, бь сйари әw те,
Бьһарә, бьһар, бина гӧла те.

Бина гӧла те, бьлбьл жи пәй те,
Әмәнийа һешин п'ие wер'а те,
Дәнге кәвотка у ԛӧльнга те,
Әләгәза мьн, бьһарә wа те!

Канийа бәләки бьк'ьшә, бьхӧлхӧл,
Бьра ч'ә'вкани т'ьжибьн п'ьр'гӧл,
Бьра шьван жи минани бьлбьл,
Бь wәр'а шабьн, бьстьрен бь дьл.

Бьһарә, бьһар, бина гӧла те,
Жь дурва мәр'а дәнге зӧр'на те.
Жь дурва дәнге ԛиз у бука те,
Бьһарә, бьһар, дә'wәтә wа те.

с. 1955
Әләгәз

ХӘWНА ШЬВАН

Гәрм бу, пәз кәтьбу корйе,
Бубу ләйлан морана гәрме,
Кәтьбу хәwe шьване кәсьри
Дуажо дькьр wьр нобәдари.

Шьване кәсьри ль wьр хәwн ди,
Кӧ незики wи дьбә пьзкьрйа wи,
Ә'рди чиманә, бәрданә кани,
Шьван шабуна хwә дьхӧрдьли,

Гьhиштә канйе, хаст вәхwә аве,
Жь дәсте we пәкйа гьстилка we,
Пәкйа жь тьлйе у кәтә аве,
Ӧнда бу нава нәйнька аве.

Һәй шьван, дьнһери qиза дәлал,
Һәй дьнһери ава кание зәлал,
Гьстилк канйеда нәдьhат хуйан,
Wьр незики we бу шьван.

1107 - 5

— Тӧ чь дьнһери у чь дьгәри,
Дьхази кӧ ава канйе шелуки,
Чи хwә тә ӧнда кьрйә вьр,
Бежә мьн, чиза дьл кәвьр?

— Ава канйе әз шелу накьм.
Гьстилка хwә дьгәрьм ль вьр.
К'ижан кӧ мьн һежа ӧнда кьр,
Дәсте мьн пәкйа һәма ль вьр.

— Р'астә, тә гьстила хwә ӧндакьр,
Бәр ве канйе, һәма ль вьр,
Ва гьстила тә, кәтйә бәр кәвьр...
Бь тьлйе назьк жь ә'рде һьлбьр.

We чиза дәлал гьстил һьлда,
Шабуна ньзанбу чь бьгота,
Гьһишт әwe шьван нәмез кьр,
Сурәт р'амуса бь леве шәкьр.

Шьване разайи чә'ве хwә вәкьр,
Дит кӧ тәнейә, кәс тӧнә ль wьр,
Йазьха хwә ани, бона хәwна ди,
Сәд йазьх, чьма хәwн нәбу р'асти?

ҺӦБА ШЬВАН

Кәрие пез һеса гьрт синге чйа,
Әw п'епәс дькьн гӧл у гиһе,
Нәрмьк у һеса те дәнге канйе,
Һәвр'а дьстрен бәлге дара бийе.

Ле шьван wәстиайи у к'әсьри
Бь һеди дьстра, дор пез дьзвьр'и,
Незики канйе бу-куз бу ав вәхwар,
Дьл р'әһәт бу бь к'ӧлмә ава сар.

Р'уньшт ль бәр канйе шьван,
Жь һәбане дәрхьст wи кәрә нан,
К'ома qиз, бука к'анйе бун меван,
Һәwа т'ъжи бу бь дәнг у сәда wан.

Шьван һьндавда р'абу сәкьни,
Qиза ньһер'и, кани дьхӧлхӧли,
Ахинәк һате, wи кьрә ахин,
Кание дур кәт мина мәрие дин.

Бьндарук бу we, qиз-бука дьстра,
Гӧл дьчьрпандьн wан мьнмьника,
Хӧлина канйе у бае һеньк,
Бун симе we бйейә бе рьк.

ЩАРА ПЕШЬН

Щара пешьн мьн тӧ дити,
Тӧ сәкьни буй мә'дәкьри,
Бежә, дәлал, чьйә мә'нә,
Wәки ньһа тӧ дьк'әни.

Щара пешьн мьн тӧ дити,
Тӧ мәлул буй беӈәсаб,
Һесьр дьбарин жь ч'ә'вә тә,
Ле ньһа шайә бәнгзе тә.

Щара пешьн әм нәнас бун,
Тә сәлама мьн вәнәгьрт,
Ле ве шаре, кәwа гозәл
Тә һәрд дәста мьле мьн гьрт.

Щара пешьн тә хәбәр нәда,
Тә бәре хwә мьн дьгӧһаст,
Ле ве щаре тә ә'шq дьстра,
У р'амусан тә мьн хаст.

с. 1957
Ереван

ШАЙИР У БЬЛБЬЛ

Гӧльстанкеда сьбә һе зубу,
Шайир дьгәрйа, сәйремиш дьбу,
Хӧнава сьбе бу һе сәр гӧла,
Мәкбуби дьһат дәнге бьлбьла.

Гӧла сор иди бәлге хwә вәкьр,
Шәмала рое әwе кәмезкьр,
Дьл һавежи әw бәрбь гӧле чу.
Гӧле ньнери у сәрда куз бу.

Гӧле го,—Шайир, то мьн нәчьрпин,
Сәр бәлге мьн һәйә мьск, маwәр, бин,
Әз хәмләкьм ль ве гӧльстане,
Дьжим әвинйе, әвинйа рое.

Шайр ньһери, ньһери гӧле,
Сосьне ньһери, дьһат бина wе,
Го,—Шайр, сәр мьда тӧ куз нәбә,
Рое әвиньм мьн, тьма нәбә.

Шайир ньһер'и. ньһер'и сосьне,
Һьндавда мел бу ль бәйбуне.
Т'әзә бьшкьви бун бьшкоке ԝе,
Шайир го,—Бьбә гӧла әвинйе.

Бәлге бәйбуне т'әмам ӄәжйан,
Һесьред хӧнаве жь сәр дьр'ьжьйан,
Го,—шайир, һәр'ә жь мьн дурк'әвә,
Ньзани, әз әвина р'оемә?

Жь әшԛа р'ое бәлга вәдкьм,
Бь һесьре һиве әз ԛьнйат дьбьм,
Жь тә дькьм әз һиви, р'әшае,
Мьн нәчьрпинә, бьбиньм р'ое.

Шайр ньһер'и ль ԝе бәйбуне,
Һәвраз ньһер'и ԝи шәԝԛа р'ое,
Ньӄер'и гӧле ль гӧльстане,
Дьлед әвинр'а әԝ һатә р'ае,

Бә'ра фькрада шайир дәгул бу,
Агьре ӄӧбе дьлда һе гӧр' дьбу,
Незики ԝи бу, ӄӧба дьле ԝи
Го,—Чь сәкьнии, дӧшӧрмиш дьби?

Шаир го,—дәлал, тӧ мӧнбәта мьн,
Мьн хаст гӧл-сосьна кӧ бьчьрпиньм,
Т̇әва го,—әмьн эвине р̇ое,
Нәчьрпандьн, шанр̇а һатьм р̇ае.

— Зани, гӧл, сӧсьн жь һӧба р̇ое
Т̇ӧ ԛул бәндар̇а наен р̇ае,
Дьхази гӧла кӧб у әвинйе,
Гӧла кӧба тә әзьм р̇у дьне".

с. 1957
Ереван

ПОЭМЕД БЬЧУК

ЛЕНИН У ГӦНДИ

(баллад)

Гәрма һавине бу,
Тә'ве дьqьжьланд,
Гӧнди зәвиеда
К'еләнди дьк'шанд.

Wи зәви дьдрут
У мәлул дьстра,
Жь ч'ә'в дьбарин
Ньqтке һеср**а**.

Ленин щаһьл бу,
Хортәки т'урә,
Бәр зәвйер'а дьһат
Дьһат бьбһӧрә.

Әwи ди гӧнди
Дьстре мәлул,

Дәстда к'еләнди,
Пәй ләс у п'ьлур.

Ленин незик бу
У сәлам дайе,
Го,—Бьра, т'имә,
Нади мьн аве?.

Гӧнди гӧ,—Бьра,
Ав т'ӧнә щәм мьн,
Һе ав нәшандйиә
Мьр'а аг'е мьн.

— Ле чьма мәлули,
Мәлул дьстьрей,
Дьбә жь хәбате
Тӧ ә'щьз буйи?.

— Эһ, хорте т'урә,
Ле ә'щьз нәбумә?
Әз ә'щьз бумә
Жь ви ә'мре мә.

— Әз тә дьнһер'ьм,
Щаһьли сәрхwә,

Дьбен ньһа мәрик һәйә,
Әw дьфькрә бона бәхте мә.

Наве wи Ленинә,
Ньзам к'ö дьминә?
Дьбен к'әсиба дыщьвинә,
Дьхазә т'әхт, т'ащ
П'адше бьстинә,
Дьхазә зордәсти
Дьне нәминә,
Хали, һәбуне
Бьдә к'әсиба.
Хази әw мәрийа
Мьн жи бьдита
Әзе жи wир'а
Алик'ар бума,
Аге мьн дьле мьн
Шәwöтандийә,
Иди һал мьнда нәмайә.

Ленин ле ньһер'и,
Ньһер'и у гот,
— Wә'дә wе бе,
Бәр хwә нәк'әвә,

Ә’рд у хали
We һәбуна wә бә.
Сәва хатре тә
Әзе бьвиньм,
Әзе бьвиньм Ленин,
У бежьм кӧ к'әсиб,
Т'әмам һивйа тәнә.

Ленин хатре xwә
Жь гӧнди хаст,
Дәсте wи гӧвашт,
Ч'ә'ве wи ньһер'и:
— Ирода, бьра,
Дькари бежи,
Кӧ мьн Ленин ди.
Ленин к'әтә р'е
Гӧнди ле ньһер'и,
Сәре xwә нәжанд,
Го,—Чьма wи хорти
Ахрйе мьр'а го?
— Ирода, бьра,
Дькари бежи,

Ко мьн Ленин ди.
У бь wе̄ фькре
Гиро бу гӧнди.

Эваре чу мал
Гӧндийе к'эсьри,
Wи бьһист кӧ һэвр'а
Дьбежьн гӧнди:
„Ленин иро вьрбу,
Болшевика эw ди“.
Гӧнди дэрк'эт дэр,
Эвар бу иди,
Стэйрке̄ ру э'зман
Əwи ньһер'и,
Ньһер'и э'змане
Р'эшэ тэ'ри,
Wи бир ани эw р'еwи...
Кӧ чоле̄ wи чэсьди
У го: „Ирода бежэ
Кӧ мьн Ленин ди“.
Дэсте мьн гӧвашт
Əwи бьрати
У бь кьнези мьн ньһер'и,

Əw xwə Ленин бу,
Дəсте щьмə'те;
Əwe бəлакə
Ə'wpe зордəстйе,
We мə хьласкə,
Дəрхə р'онайе
Əw Ленин бу,
Ленин!
Бəндəки мина мьн,
Бь готна wи
Р'адьбьн п'алə у гӧнди,
Əw. сəре аqьл
Иро мьн əw ди.

с. 1955
Ереван

ФӘЛАҺЕ СЕФИЛ

Шәвә,
Шәвәр'әш,
Мьжә у думан.
Һәр тьшт
Ӧндайә,
Тьшт нае хӧйан.
Зьнгин те,
Дьк'шә,
Дьк'шә кавран.
Сарә,
Багәрә,
Wә'дәйә зьвьстан.
Реwинә,
Фәлаһьн,
Фәләһ жь Исфаһан.
Һивйа фәлаһкийә,
Ханьмәк,

1107—6

Ханьмәкә п'е гьран.
Дьфькьрә фәлаќ...
Т'әне зьнгин те,
У дькшә кавран.
Мьталаднә
Ханьмә п'е гьран,
Ле әw сәре р'йан.
К'әтйә сәре р'е,
Бона кәри нан,
Нә йа wийә кавран.
Дурә,
Дьрежә,
Дурә р'йа wан.
Фәлаќ
Дьчә,
Р'еwийә дьл кован.
Ханьм,
Жер'а буйә
Дәрдәки гьран.
Дьчә кавран,
Дьчә,
Бәрб Т'еhран.
Бәләнгаз,

Бе нан,
Ханьма п'е гьран,
Малда
Qьниат дьбу
Т'әне бь һесьра.
We шәва
Тә'ри,
Тә'ри у думан,
Се qәwаза,
Дәре,
Ханьме к'öтан.
Һьлдан,
У бьрьн,
Ханьма п'е гьран.
Ль кәрема
Шаһда,
Әw кьрьн меван.
Бәдәw бу
Ханьм,
Мина һиве,
Гәзо дьбари,
Жь дәв-
Леве we.

Баске тәйра бун,
Һәрдö
Бьруйе we.
Шаһ
Һерс бу
Бона гьрйе we.
Ханьм кьр
Сефил,
Шаһ ль нәреме.

II

Зьвьр'и
Кавран,
Жь Т'еһране.
Ә'шq бу
Фәлак,
Кö бәрб мал те.
Шәв бу,
Баран
Дьбари,
Р'е у дьрб
Бубун
Ав у нәр'и.

Зьнгин бу,
Дьк'шйа,
Дьк'шйа кавран.
Фəлан
Дьчу
Бəрбь мал.
Дьчу лəз,
Wəстйа бу
Фəлане бенал
Дəри кӧ вəкьр,
Кəс нəди
Wи ль мал.
Щинара готе
Кӧ шаh,
Qəwaз
шандиə мал
Əwи бьрийə
Ханьма
Дӧнал.

III

Шəв бу,
Шəвəр'əш,

Баран-дьбари,
Р'е у дьрб
Бубун,
Ав у кәр'и,
Фәлак
Мал дәрк'әт
У нә зьвр'и.

с. 1958
Ереван

МӘХСО

Ч'йае Шәнгале гәлә бьльндә,
Алик wи дәштә, алик чьнгьрә,
Ч'йае Шәнгале т'әв кӧлилк щинә,
Кӧлилке бәжи сор мәwьщинә.

Ч'йае Шәнгале гәлиава п'ьрә,
Ре у дьрбе те стьри дьрә,
Дәшт у мерге wе щики хwәш гәрә,
Тә т'ьре т'әмам щәwәhьр дӧрә.

Кание ав зәлал дьк'шьн хӧләхӧл,
Пел дьдьн, дьк'шьн бехәм у хийал,
Те бежи әw жи манә бехӧдан,
Жь дәрд у кӧле дьнйа hан гьран.

Дьвежьн, wәки әw кәвьр-кӧч'ьк жи
Wәхтәке бунә мина хушк бьра,
Ле чахе зӧлмк'ар кьрә грани,
Һәмушк жи бунә бемал у wеран.

Əw бунə кəвьр, манə бьн ə'зман,
Зипьк у тəйрок сəр wан дьбарə,
Кӧлилке к'əск, сор бь мəлул дьгрин,
Чахе вəдьбə сьбе ль сəр wан.

Һесьр дьбарьн жь бəлге гӧла,
Дьлопьн, йəк-йəк дьк'əвьн ə'рде,
Жь һесьре wан хwəли т'ер набə,
У дьтəрькə бьн п'əнще тə'ве.

Ч'ьвике һурьк незики һəв дьбьн,
Дькьн ч'ьвтə ч'ьвт у һəв дьньһер'ьн,
Qəй дьбежи һвр'а əw qьсə дькьн,
Wан qəwьмандьне, кӧ дьне дьqəwьмьн.

Əзе гликьм ве сəрһатйа кьн,
Кӧ нав щьмə'те нае биркьрьн,
Сəрһати кьнə, хастиа дьли
Гӧһдара дьбə бəрбь wəде бьһӧри.

*
* *

Т'əзə вəдьбу р'о сəр Шəнгале,
Тəве п'əнще хwə дабу ль доре,
Дабу п'əнще хwə мина зер'е зəр,
Т'əмамийа дьне шəwq ишьq нaдəр.

Əскəре Зоро мина qьчиа hур,
Т'ьжи бун дəште у ль гəлие к'ур,
Шəнгал бу т'əне, минани мəрйа
Qəзийе дьнhер'и у hурьк дьгрйа.

Əскəре Зоро бь к'əл у худан,
Минани мə'ра к'ьшйанə ль ч'йе
У бəр синге wе коне хwə ледан,
Конəки рəш жи вəгьртьн жоре.

Ордиа wəстйаи hе щи wар дьбу,
Шəв бу, hивəр'он, щəw дьхо̆лхо̆ли,
Хортəки щаhьл ч'ийе бьльнд дьбу,
Агьр дьлда бу, агьр дьшхо̆ли.

Незики кона бу, йəк-йəк ньhер'и,
Йəк-йəк ньhер'и бь ч'ə'ве hесьр,
Дит Зоро аг'а нава конəки,
Шəраб вəхари хун ч'əва т'ьжи.

Хорти щаhьл бу, ле дəрд кал бубу,
Эх, дəрде дьла к'отибий бəлки!
Тə чаwа хорте биступенщ сали,
Ро̆h ле qьнщьланд дани алики?

Мәхсо бу наве wи хорте щаһьл,
Гәлә гьран бу дәрд у кӧле дьл,
Әw руньшт бәр кон хwәда к'әwгьри,
Ль сәр дьле wи кӧл у стьри.

— Зоро аг'а, wәрә ве йәке нәкә,
Растә, хәзала мьн ч'ә'вбәләкә,
Байисйа бәхте мә һәрдӧ нәкә,
Щотә зар'е мьн эт'им нәкә.

Зоро аг'а, ч'йа дә'ли у дәви,
Расте шәнгале т'әв буне зәви,
Щоте кара малда дьгри,
Бежә, хәзала мьн к'ӧда дьби.

Аг'ао ве бедадйе нәкә,
Мaqуло ве бедадийе некә
Дәве кара жь бьстана мәкә
Дьхази мьн жь дьне хьлаз кә.

Аг'ао ч'йае Шәнгале т'әв дарә,
Мaqуло, ле те байе сарә,
Рәща дькьм хәзала мьн бәрдә,
Щоте кара малда зарә-зарә.

Аг'ао, хәзала мьн хәзалә,
Маqуло мина гӧре карә,
Мина кьрч'әкә кӧ ньh'а,
Бой кӧдька к'ур дьнәлә.

Аг'ао, ч'йае Шәнгалә бьльнд щи,
Маqуло, ле шин дьбә рәз у кӧнщи,
Тӧе иро хәзала мьн бәрди,
Щоте кара ньh'а гьри бьә'щин.

Ч'йае Шәнгале бь дәлг'әйә,
Зоро ага, иро hеwра тәйә,
Тӧе хәзала мьн иро бәрди,
Дайка дӧ зар'айә, гӧнәйә.

Ах, дә wайе, сәд щар wайе,
Дәст бьк'шин зӧлма дьнйае,
Ә'йб хьрабә кери тә нае,
Хәзала мьн бәрдә бьра бе.

Аг'ао, дьле мьн бь к'инә,
Маqуло, дьле мьн бь к'инә
Хәзала мьн кәwәкә п'әр' hешинә,
Рәща дькьм, wе бшинә.

Рәща дькьм, we бьшинә,
Щоте каре we бьрчинә,
Дьбә жь гьри бьә'щинә,
Рәщачимә, зу бьшинә.

Ч'ә'вә тъжи хунбуи зоро Зор ага,
Бьн шәwqа һиве дит ә'шәбәкә wa,
Бәр дәре кон бу хортәки бьльнд
Әw хорте дӧһ бу хwәйе жьна рьнд.

— Һәй хӧламно, хер нә дино,
Чь waхте wә разанейә,
Һун гәде һан wa дьбиньн,
К'ьлама дьбе бона к'ейә?

Бьгьрьн мьла, бьвьн гели,
Бәр зйарәте жекьн, сәри,
Сәри жекьн бьнйа гели,
Дьһа нәе әw бәр дери.

— Зоро ага, изна тәбә,
Бьди хатьре хwә у хwәде,
Жь ньвина дәqәк рабә,
Хәзала мьн бәрдә жь кәле,

Зоро ага, ве иәке нәкә,
Бадлһәwа qәтьле мәкә,
Дьне аләм wе бьбьһе,
Xwә бәр дьне ру рәш нәкә.

Зоро ага, ве йәке нәкә,
Хәзал тәра жьнтйе накә,
Заньм, хәзала мьн бой щәгаре,
Тә'бәкә нойә, п'ьр һьлакә.

Зоро ага, хöде дьһәбини,
Гöне зарöе мьн чьма һьлтйни,
Тöе хәзала мьн иро бәрди,
Арqа мьн у зарöа тöе нәйни.

— Гәли хöлама wәра ниньм,
Иди wийа вьр нәбиньм,
Бежьне кö һажь жьна wи ниньм,
Кö кәр нәбу, сәри ле бьфьриньн.

—Ч'йае Шәнгале wе бь фьркә,
Зоро ага, бь ә'сьл тьркә,
Бьдә бой хатьре xwәде,
Хәзала мьн тö азакә.

— Гəли хӧлама, чь сəкьнинə,
Һун дьбиньн —əwи динə,
Мина са аве дьчəлпинə,
Лə'зəке шунда əw вьр нəминə.

Сəр ве хəбəре дӧ хорте хӧлам,
Бь т'ьвьнг, qəмə незики wи бун,
Мьле wи гьртьн, мьле wи бажан,
Һьлдан мəхсо, гелида хар бун.

Хəзале кӧ бьһист əw йəка,
һесьр барандьн мина тəйрока,
Бəр Зоро сəкьни у ч'ə'в рамуса,
Бь дəлк' we хəбəрда һеса.

—Зоро аг'а мьн ит'бар наби,
Бьһелə һəр'ьм əз бəрбь гели,
Мəхсо бьнһер'ьм əз ль ве щаре,
Иди набиньм əз we диндаре.

— Хəзала мьн, бой хатьре тə,
Р'ӧһе ширьн т'əхсир накьм,
Чь ко бежий, чь бьхwазийə,
Т'ӧщар, т'ӧшар нана накьм.

Тӧ кәwәк буи бал wи qьжки,
Заньм, кӧ тӧ ньhа шайи,
We зьнqәтийе хьлас буйи.
У кӧлфәта аг'аки мина мьни.

Бь дьле кӧл хәзал рабу,
Әнйа Зоро we рамуса,
Го,—тӧ зани, Зоро аг'а,
Әз йа тәмә, йа тә ньhа.

Хәзал hеди жь мал дәрк'әт,
Әw т'ърт'ьми диwара к'әт,
Әw бәржер бу бәрбь гели,
Жь сәре хwә авит хели.

We әщебәкә wа бь ч'ә'ва ди,
Щьнйазе Мәхсо ль бьне гели,
Хӧлам бьстьран weда дьhатьн,
Дәсте wан хунбун, кьрьбун qәт'ьл.

Хәзал сәкьни ль кафа гели,
Жере щьнйазе Мехсо ньhери,
Ньhер'и хӧламе qәт'ьл кьри,
hесьре хwә бьр'и, we нәкьр гьри.

Һәрдӧ дәсте xwә бәрб рӧе кьр,
Ч̇йа у банйа әwe меәәкьр,
Се щара wәкьланд наве зара,
Ре нәдан һесьра капйе ч̇әва.

Жь һафа гели xwә авит жер,
Кәвьре Шәнгале тужьн мина к̇ер,
Хәзале п̇әрьти кьнав у шер,
Әw бу нечира we дьнйа бекер.

Хӧламе Зоро әw йәка дитьн,
Чун Зоро агара кьрьн гьли,
Кӧ кӧкьме wи ә'йни qәдандьн,
Кӧштьна хәзале wан бь ч̇ә'ва ди.

Щида кәниа Зоро ага
Го,—тьшки накә, гәли хӧлама,
We нә дӧхаст бьбә жьна ага,
Бьра бьвә хӧре тәира у туйа.

QƏЛИБОТК

1107—7

ДӦ ШЬВАН

Тә'ри к'әт ә'рде, бу шәв шәвәр'әш,
Һив нә дьһат хӧйан, нә жи стәйрке гәш,
Ч'йа у банйа wәргьрт хелйа р'әш,
Пәз бьрьн гӧһер'е Ә'ли у К'әләш.

Ль гӧһер'еда пәз кӧ сьньди.
Т'әви баран жи һеди дьбари,
Һәрдӧ шьвана wьр агьр дадан,
Хwә дан бәр агьр һьнки хәбәрдан.

К'әләш го,—Ә'ли, ща коде һьлдә,
Мике дӧда тӧ мәр'а бьдошә,
Ве шәвәр'әше баран дьбарә,
Шәве wа т'ьме qәзйа дьqәwмә.

Ә'ли һедика жь щие хwә р'абу,
Бәрбь к'иләра гӧһер'е әw чу,
Чу жь кәбане кода хwә һьлда,
У к'әтә нава к'орйа мийада.

Мик-дöдö wи дот, шир тъжəбу код,
Ә'ли код һьлда, пашıда зьвьри,
Ә'ли лöкöми кәт wе тә'риеда,
Кода тъжи шир дәст Ә'ли пәкйа.

К'әләш дурва ди, кö әw лöкöми,
Бь дәнгәки wа ле кьрә гази,
— Ә'ли, чь qәwöми, дьбә тö кәти,
Xwә тә шир нә рет, әз бем ардьми?

— На, на, нә рьжйа, дәст мьда чәлqйа
— Дә wәрә, иди чь сәкьни, wöра,
— К'оде дьгәрьм, жь дәсте мьн пәкйа,
У К'әләш wьра бь дьл тер кәнийа.

ГӦНДИ У МӘ'Р

Дабу сәр р'екә һәвраз,
Щарке гӧндики бәләнгаз,
Ньшкева дит жьжуки,
Гьртйә жь поч'ка мә'рәки.

Гӧне гӧнди ль мә'р һат,
Бь шьве жьжу һьлат,
Жьжу неч'ира хwә бәрда,
Мә'р гӧндир'а хәбәрда.

Го,—тӧ мәрики зә'ф р'әми,
Тә әз хьласкьрьмә һәми,
Wәрә бьвьн әм бьра,
Заньм шие хьзна зер'а.

Әзе биньм, пе бьжи,
Гӧһдарйе бьдә сәр мьжи.
Гӧнди кӧ бьһист наве зер'а,
Го,—wәлә, тәр'а дьбьм бьра.

Мә’р го, — бьра, мәтьрсә,
Бьра гәрәке бьре р̇амусә,
Wәрә әм р̇амусана һәв к̇әрәмкьн
Паше qәста р̇йа хwә бькьн.

Гӧнди бь саw фькьри,
Жә’р навә qьнйате шәкьри,
„Чаwа әз мә’р р̇амусьм,
Чийә, мьрьна хwә дьхазьм“?

Бьр-ани шьва дәст, хwә
Го, — мә’р бьсәкьн сәр почка хwә!
Мә’р кӧ сәкьни сәр почке,
Дәрпәк ле к̇әт бь шьве.

Мә’р шьвьк гьрт у гәст,
Го, — әв йәк мьн тәр̇а дьхаст,
Шьвәкә дьн жи сери к̇әт,
Мә’р һат кӧштьн у бу зәнд.

Р'УВИ У МЬШК

Рожəке р'увик зə'ф гəр'йа,
Һале wи т'ӧнəбу бърчина,
ГьҺишт п'əр'е гӧнд бəр маләке,
Банзда р'абу сəр к'ӧләке.

Ле ньҺер'и мьришкəкə кӧр'ка,
We р'уньштийə сəр щушука,
Р'уви гьҺиште мьришк гьрт,
Щуцуке we кьрьн qьртə-qьрт.

Р'уви мьришк фəтьсанд,
Qə кəсəк хwə нəкəсанд,
Гьрт жь qьр'ка мьришке,
Банзда дəрк'əт жь к'ӧләке.

Р'уви фəсал р'е qəданд,
Хwə лана хwəр'а гиҺанд,
Р'уньшт мьришк вəчьр'и
Бəр тə'ва нивро сьнщьр'и.

Ниви хар, ниви ма,
Т'ер хар хәwе бу тьма,
Ле пешбәри wи зьнерда,
Мьшкәки бьч'ук wьр дьма.

Мьшк ди кӧ р'уви р'аза,
Фәсал да тәwләбаза,
Тәлә-тәл тьрс у саw,
Әw гьһиштә мьришка к'аw.

П'ьрти гошт һьлда р'әви,
Р'уви кьшйар бу әw йәк ди,
Кьр гази,—һәwар-һәwар,
Бьгьрьн дьзе беит'бар!

Һәбуна мьн гьшк дьзи,
Ӡу бьгьрьн wи мә'р'ьзи,
Wи чь ани сәре мьн,
Wәй, хьраб кьр мала мьн!

— Бьгьрьн мьшке бе исаф,
Wәрьн щинаред әзнав,
Wәрьн бьвиньн р'еке
Мьшк дәрхьн жь ԛӧльке!

Ә'мьрда һәнә мәрийе wa,
Йе хьраб дькьн мала,
Кӧ ӧндадькьн дәрзике,
Пе дькәсиньн эләке.

ШИРӘТА Р'УВИ

Р'уви хатун бу, р'абу р'ожәке,
Щарие хwә һьлда у чу сәйранге
Бь листьк шаи, бь дәф у зӧрнә,
Тәе бьгота qиза падшайә.
Пешие чу к'озе, паше сәркание,
Qәйт'ана сор жи дабу бәр ә'ние,
Шушт дәв у дьран, шабу демәке,
Ч'иа у зьнара чу әw гәр'әке,
Дела хwә һьлда пе шабу һьндьк,
Ав кьрә сәрда, гьреда к'ьнщьк,
Wа гот р'уви делка хwә р'ьндьк,
— Э, деле, деле бәдәwий һьндьк,
Дьтьрсьм пәй тә бен гәлә куч'ьк,
Бьнһер шариа мьн тӧ кәйфий гәлә,
Бона хwәйе хwә тӧ нәби бәлә,
Шькьр, мәзьни әва се салә,

Тә ширәтдькьм у бумә мәллә.
Чахе дьр'әвьм әз жь гöндәки,
Тö дьбий ә'йни мьр'а гöлләки,
Орт'а п'әһ'ька хwәр'а дьмәши,
Чь тә т'алашә дьмьрьм әз жи?
Щарәкә дьне һәма бьмәши,
Әзе тә бьдьм бәр дәве тә'жи.
Дела хатуне сәри кьр бәрда:
Гöһдари ле кьр тьштәк гот сәрда—:
— Бьбахшинә мьн, хатуна р'уви,
Гöнәк'ар әзбьм, шә'дә жи тöви,
Һәрге щаркә дьн әз чахе р'әве,
Бьмәшьм хwәр'а бьниа ве тә'ве,
Тö һәма щибщи щьзае бьдә мьн.

У р'уви хатун шабу wе дәме,
Готьне деле мезәкьр әwе.
Сәр сонда деле фәләк хьраб кәт,
Тә'жие гöндәки р'увир'а дәрк'әт,
Р'уви wе дәqе qöлозбу, банзда,
Мина т'опәке к'шанд дела хwә.

Дела хатуне мина шьжуне,
Ве щаре бәл бу жь ләз к'әтьне.

Əw бь к'öбарбун ньhер'и тә'жие,
Делька бь к'ьнщьк гиhандә ә'ние,
Ширәта р'уви, hәй wax, ве щаре
Бу бәла ә'йни, бәла бона we.

ШКЙАТЕ МЕШӘ

Мешәйә, меше сьх,
Дар чьпьхинә һәв,
Мешәйә, меше сьх,
Нае хуйан тә'в.

Мешәда шьвар'ейә,
Әз т'әне дьчьм,
Мешәда шьвар'ейә,
Ньзам чь бькьм.

Бал мьн нә ч'әкә,
Нә сильн, балт'ә,
Һәзар оләщахә,
Чь wе бьqәwъмә...

Ньшкева дарәк,
Һәжйа жь щи,
К'әт wе шьвар'е,
Бәрбь мьн һат һеди.

Əз нə сəкьним,
Əз жи бəрбьр чум,
Дар зə'ф мəзьн бу,
Ле əз бьчук бум...

. . . .

Нə'лин кəт даре,
Əw щида хар бу.
Əз жь бəр рəвим.
Дар кəт ре у чу.

Бəр даркə чьнар,
Əз чум сəкьним,
Мьн дəнгəк бьhист,
Əз хwə хордьлим.

Дара чьнаре,
Зар hат хəбəрда,
Го,— мə qасьд
Шанд нава бəнда,

То ле qəсьди
Тə əw ди реда?
Əw чу шькйат кə
Министерстведа,

Кӧ мәрие нәзан,
Һәшиньн мешә,
Даре шин дьбрьн,
Дьле мә дешә.

Әм шинеданьң,
Дьгрин дәрде хԝә,
Һәрге херхази,
Тӧ һәрә бежә.

Кӧ даре рьзи,
Бь мә дькәньн,
Дьбен даре шин,
Һунә бекԑрьн.

У һәвра мешә,
Кьрә зарә-зар,
Хӧшин кәт мешә,
Бәлг һатьнә хар.

Иди рйа хԝә,
Мьн дьреж нәкьр,
Пашда зьвьрим,
Мьн ԝа фькьр кьр:

„Дьбә әw дар ньһа
Чу wьр бәри мьн,
Бона мешә
Ә'рзә ньвиси.

Бьр министерстве
Гәло wьра жи,
Изна даре дан,
Әрзә we пьрсин?

с. 1959
Ленинград

МӘРИ У СЙА WИ

Щарәке мәрик р'еда дьчу,
Сйа wи жи пешйе дьчу,
Сәкьни әw зә'ф дӧшӧрмиш бу,
Сйа хwә ньһер'и у да ду,
Дьхаст кӧ сйа хwә бьгрә,
Чьqас әw ләз дьчу,
Си жи ӧса зу дьчу,
Го,—п'ак, нькарьм бьгрьм,
Wәлә әзе бьзвьр'ьм.
У жь wедәре зьвьр'и,
Паше пәй хwә ньһер'и,
We сийе жи дайә ду,

Чаwа мәри сйа хwә наqәтә,
Нә кәнәкә, нә лоqәтә,
Ӧса жи мәрйе-хәйсәт хьрав,
Т'ьме минани сийе
К'ӧда һәр'ә, хәйсәт ду те.

1107—8

СӘРӘЩӘМ

К'ЬЛАМЕ Ә'ДЛАЙЕ У WӘТ'АНКЬЗИЙЕ — Р'у

Партийа Комуниста 5
Әм щаhьльн 7
Әм ньqьтке баране 9
Әз жи радьбьм тәв hәвале xwә 11
Бәсте Кубанер'а әз дербаз дьбьм 13
Мьqамед кӧрманщи 15
Чьр'аньн 16
Милиона wәт'аньъз 17
К'ьлама ашьqе кор 18
Муса Щәлилр'а 21

ЛИРИКА

Кӧба дьле мьн 25
Кәвьр ь'әлнйа, гӧл же гьhишт 27
Гьрийе саз 29
hорийа щьнәте 31
Эвар бу 34
Qиза кӧрманщ 36
Щотк'аро 37
Р'әх Невае 39
Фьртонә ль сәр бә'ре 41
Меше Ленинграде 43
Гӧла сор 45
Зозан 46

Зәри 48
Әз бәнгимә 49
Иро мьн дәлаләк дит 50
Qизәк һәбу гӧнде мәда 51
Wәрә, wәрә 52
* * * 53
Бьн ә'змане шин 54
* * * 55
Тә әз һ'әландьм 56
Гӧл, саз у шәрав 57
Сәр паиз бу 58
Хәwнеда 59
Һавинә 60
Ах элк'ане дьле мьн 62
Бьһарә, Бьһар, бина гӧла те 64
Хәwна шьван 65
Һ'ӧба шьван 67
Щара пешьн 69
Шайир у бьлбьл 71

ПОЭМЕД БЬЧ'УК

Ленин у гӧнди 71
Фәлаһ'е сефил 81
Мәхсо 87

QӘЛИБОТК

Дӧ шьван 99
Гӧнди у мә'р 101
Р'уви у мьшк 103
Ширәта руви 106
Шкйате мешә 109
Мәри у сйа wи 113

Редактор А. Чачан
Шьклчи Ан. Гаспарйан
Редакторе бәдәwнвисаре П. Бедросов
Тех. редактор Е. Ахирйан
Коректоре контрол Гар. Һакобйан,

ВФ 07389 Т'әмбә 1107 Тираж 1000

Кагәз 70×92 1/32 Бәлгнәшьре мәнгәне 7,25
Бәлгнәшре нәширәте 2,4+шькьләк.
Бона нәшьркьрьне һатйә спартьне 17/III с. 1959
Бона чапкьрне һатйә ԛолкьрьне 16/X с. 1959
Ԛимәт 1 р. 45 к.

Чапхана I-е йа идара Һайполиграфһрате
Ереван, соԛаԛа Алавердйан № 65, с. 1959

QИMƏT 1 p. 45 к.